

Juliana Przybosia

Dzielnice: Śródmieście

Osiedla: Śródmieście Północne

Atrybuty: Nazwy pamiątkowe Artyści

Rok utworzenia nazwy: 2002

Opis

Julian Przyboś (1901-1970) - poeta, eseista, tłumacz, jeden z głównych przedstawicieli Awangardy Krakowskiej. Przyszedł na świat w podkarpackiej wsi Gwoźnica Górna (gmina Niebylec), w chłopskiej rodzinie, co podkreślał swoim nazwiskiem, znaczącym w miejscowej gwarze tyle, co "chodzący w butach na gołych stopach". Ukończył gimnazjum w Rzeszowie, jako ochotnik - członek Polskiej Organizacji Wojskowej - walczył w wojnie polsko-bolszewickiej (ranny w czasie bitwy o Lwów). Po jej zakończeniu wyjechał do Krakowa, gdzie został studentem Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego. Swoje próby poetyckie drukował na łamach studenckiego czasopisma "Hiperbola", jednak za debiut literacki uznał dopiero wiersz "Cieśle" opublikowany w 1922 roku w "Skamandrze". Trzy lata później, w Bibliotece "Zwrotnicy" wydany został jego debiutancki tomik zatytułowany "Śruby". Po ukończeniu studiów zaczął karierę pedagogiczną - był gminnym nauczycielem w Sokalu, potem zaś w Chrzanowie. W 1930 roku zamieszkał w Cieszynie, gdzie przez pięć lat był nauczycielem w Państwowym Gimnazjum im. A. Osuchowskiego i Państwowym Gimnazjum Matematyczno-Przyrodniczym. To wówczas powstały tomiki "Sponad" oraz "W głąb las". Później wyjechał na stypendium do Paryża, czego efektem był opublikowany w 1938 roku zbiór "Równanie serca". Na początku okupacji hitlerowskiej przebywał we Lwowie, gdzie był bibliotekarzem Zakładu Narodowego im. Ossolińskich a wspólnie z Tadeuszem Boyem-Żeleńskim oraz Wandą Wasilewską redagował czasopismo "Nowe Widnokregi". Poszukiwany przez gestapo ukrył się w rodzinnej wsi, skąd w 1944 roku udał się przez Rzeszów do Krakowa. W czasie wojny powstały dwa kolejne tomy wierszy - "Do ciebie o mnie" oraz "Póki my żyjemy". Po wyzwoleniu objął funkcję prezesa reaktywowanego właśnie Związku Zawodowego Literatów Polskich. Był posłem do KRN, znalazł się w szeregach PPR, przekształconej później w PZPR. W 1947 roku wyjechał do Szwajcarii na czteroletnią kadencję posła PRL. Wróciwszy do kraju został dyrektorem Biblioteki Jagiellońskiej. Wówczas to, oprócz pracy twórczej (tomiki "Rzut pionowy" oraz "Najmniej słów"), poświęcił się pracy naukowej, opracowując "Antologię polskiej pieśni ludowej" a także zbiór tekstów społecznych od XVII w. do współczesności, zatytułowany "Wzięli diabli pana". Od 1955 roku mieszkał w stolicy, gdzie był jednym z redaktorów "Tygodnika kulturalnego" i stałym współpracownikiem "Poezji" oraz "Miesięcznika Literackiego". Czternaście lat później, ze względu na zły stan zdrowia, przeprowadził się do Domu Pracy Twórczej w Oborach. Zmarł nagle, prawdopodobnie na serce, podczas obrad II Międzynarodowego Zjazdu Tłumaczy Literatury Polskiej w Warszawie.

Spoczywa:

Grób na cmentarzu w rodzinnej wsi.

Ciekawostki

Stan obecny:

Data nadania nazwy: 2002.09.02
